

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ХЭЛ ЗОХИОЛЫН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН 2021 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН,
ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/54/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх
аудитор Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Б.Сэржмядаг
Утас: 261628 Цахим хаяг: serjmyadagb@audit.gov.mn
Аудитор: Ч.Дашдаваа
Утас: 261628 Цахим хаяг: dashdavaach@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн : Аккаунт траст аудит ХХК
Захирал П.Наранцэцэг
Цахим хаяг: acctrust.audit@gmail.com

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
3. Аудитын тайлан.....	13
3.1 Ерөнхий зүйл.....	13
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	14
3.4 Материаллаг байдал	14
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	14
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	15
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	16
3.8 Аудитын гол асуудал	17
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	17
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	17
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	17
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	18
4. Аудитын илрүүлэлт	18
4.1 Зөвлөмж.....	18
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	0

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
БШУЯ	Боловсрол шинжлэх ухааны яам
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ХЭЛ ЗОХИОЛЫН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН
ЗАХИРАЛ Ж.БАТ-ИРЭЭДҮЙ ТАНАА

2022.02.24 № 07/328
танай _____-ны № _____-Т

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний байгууллагаас цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

\\10.10.10.20\Bichig_Kheregi\Yawsan_Bichig\2022\0224 Audit\in 2 Gazar-46.Docx

701050256

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

[Handwritten signature] Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>73,395,290.92</u>	<u>100,450,921.44</u>
33	АВЛАГА	-	46,784,913.76
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	144,913.76
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	16,640,000.00
335	Бусад авлага	-	30,000,000.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	-	30,000,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	73,395,290.92	53,666,007.68
354	Хангамжийн материал	73,395,290.92	53,666,007.68
35410	Бичиг хэргийн материал	3,993,049.00	3,771,099.00
35420	Аж ахуйн материал	8,236,881.40	8,426,713.40
35470	Бусад хангамжийн материал	61,165,360.52	41,468,195.28
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>77,998,021.77</u>	<u>61,505,823.89</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	77,998,021.77	61,505,823.89
392	Биет хөрөнгө	77,954,021.59	61,505,823.89
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	237,299,280.70	237,299,280.70
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(202,088,255.10)	(216,796,079.04)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	48,395,969.75	48,395,969.75
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(43,052,206.79)	(44,792,580.55)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	825,230.00	825,230.00
39217	Ном	36,574,003.03	36,574,003.03
393	Биет бус хөрөнгө	44,000.18	-
39301	Програм хангамж	2,210,000.00	2,210,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,165,999.82)	(2,210,000.00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>151,393,312.69</u>	<u>161,956,745.33</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	<u>16,640,000.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	16,640,000.00
414	Урьдчилж орсон орлого	-	16,640,000.00
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	-	16,640,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>151,393,312.69</u>	<u>145,316,745.33</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	151,393,312.69	145,316,745.33
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	612,660,425.89	612,660,425.89
51101	Өмч: - төрийн	612,660,425.89	612,660,425.89
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(466,620,513.69)	(472,697,081.05)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(465,041,988.62)	(466,620,513.69)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(1,578,525.07)	(6,076,567.36)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	5,353,400.49	5,353,400.49
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>151,393,312.69</u>	<u>161,956,745.33</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	993,928,348.00	1,020,952,562.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	13,891,570.00	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	13,891,570.00	-
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	13,891,570.00	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	13,891,570.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	980,036,778.00	1,020,952,562.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	919,429,600.00	886,897,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	919,429,600.00	886,897,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	60,607,178.00	134,054,662.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	57,718,400.00	35,961,600.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,888,778.00	98,093,062.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	995,506,873.07	1,027,029,129.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	995,506,873.07	1,027,029,129.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	960,970,204.31	1,019,844,264.90
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	764,331,885.14	759,783,662.54
210101	Үндсэн цалин	508,517,535.53	554,249,113.59
210102	Нэмэгдэл	200,575,619.86	147,623,550.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	55,238,729.75	57,910,998.95
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	94,408,353.10	96,308,403.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	64,197,679.62	62,718,484.57
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,552,667.73	7,586,974.41
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,439,668.77	5,659,834.26
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,112,999.94	1,617,988.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,105,337.04	18,725,121.88
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	7,326,271.00	7,432,865.52
210401	Бичиг хэрэг	4,016,071.00	467,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	857,600.00	643,455.52
210404	Ном, хэвлэл	348,900.00	5,190,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,103,700.00	1,131,210.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	57,916,220.66	131,730,095.24
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	56,916,220.66	130,730,095.24
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,000,000.00	1,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,987,474.41	24,589,237.88
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,129,096.00	1,066,198.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,381,260.00	7,030,842.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	31,477,118.41	16,492,197.88

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,536,668.76	7,184,864.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,585,500.00	1,200,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,585,500.00	1,200,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	32,951,168.76	5,984,864.46
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,951,168.76	77.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>(1,578,525.07)</u>	<u>(6,076,567.36)</u>
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>(1,578,525.07)</u>	<u>(6,076,567.36)</u>

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	612,660,425.89	6,343,400.37	(444,513,420.39)	174,490,405.87
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	989,999.88	989,999.88
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	612,660,425.89	6,343,400.37	(443,523,420.51)	175,480,405.75
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(17,241,218.23)	(17,241,218.23)
D01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	612,660,425.89	5,353,400.49	(466,620,513.69)	151,393,312.69
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	612,660,425.89	5,353,400.49	(466,620,513.69)	151,393,312.69
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(6,076,567.36)	(6,076,567.36)
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	612,660,425.89	5,353,400.49	(472,697,081.05)	145,316,745.33

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>980,036,778.00</u>	<u>1,037,592,562.00</u>
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	980,036,778.00	1,037,592,562.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	919,429,600.00	886,897,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	919,429,600.00	886,897,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	60,607,178.00	150,694,662.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	57,718,400.00	52,601,600.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,888,778.00	98,093,062.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>975,412,788.00</u>	<u>1,037,592,562.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	975,412,788.00	1,037,592,562.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	940,876,119.24	1,013,767,697.54
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	764,331,885.14	759,783,662.54
210101	Үндсэн цалин	508,517,535.53	554,249,113.59
210102	Нэмэгдэл	200,575,619.86	147,623,550.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	55,238,729.75	57,910,998.95
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	94,408,353.10	96,453,317.48
210201	Тэтгэврийн даатгал	64,197,679.62	68,633,052.91
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,552,667.73	7,586,974.41
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,439,668.77	6,023,560.41
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,112,999.94	1,254,262.45
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,105,337.04	12,955,467.30
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	10,202,271.00	41,467,897.52
210401	Бичиг хэрэг	5,172,071.00	1,076,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	857,600.00	643,455.52
210404	Ном, хэвлэл	1,948,900.00	38,387,300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,223,700.00	1,361,142.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	67,552,350.00	107,810,320.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	66,552,350.00	106,810,320.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,000,000.00	1,000,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,381,260.00	8,252,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	942,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,381,260.00	7,310,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,536,668.76	23,824,864.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,585,500.00	1,200,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,585,500.00	1,200,000.00

2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	32,951,168.76	22,624,864.46
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	5,984,787.46
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,951,168.76	16,640,077.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>4,623,990.00</u>	≡
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	4,623,990.00	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	4,623,990.00	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	4,623,990.00	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	4,623,990.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(4,623,990.00)</u>	≡
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	886,897,900.00	880,913,112.54	99.3
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	886,897,900.00	880,913,112.54	99.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	885,629,500.00	879,713,112.54	99.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	752,901,100.00	752,894,773.54	100.0
210101	Үндсэн цалин	530,883,200.00	547,360,224.59	103.1
210102	Нэмэгдэл	178,635,500.00	147,623,550.00	82.6
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	43,382,400.00	57,910,998.95	133.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	101,641,600.00	95,842,206.48	94.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	71,525,600.00	68,021,941.91	95.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,529,000.00	7,586,974.41	100.8
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,023,200.00	6,023,560.41	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,505,800.00	1,254,262.45	83.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,058,000.00	12,955,467.30	86.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,925,100.00	5,924,897.52	100.0
210401	Бичиг хэрэг	1,921,100.00	1,076,000.00	56.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	516,400.00	643,455.52	124.6
210404	Ном, хэвлэл	1,608,600.00	2,844,300.00	176.8
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,879,000.00	1,361,142.00	72.4
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17,841,700.00	17,741,235.00	99.4
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	16,841,700.00	16,741,235.00	99.4
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,000,000.00	1,000,000.00	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,320,000.00	7,310,000.00	99.9
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,320,000.00	7,310,000.00	99.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,268,400.00	1,200,000.00	94.6
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,268,400.00	1,200,000.00	94.6
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,268,400.00	1,200,000.00	94.6
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	886,897,900.00	880,913,112.54	99.3
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	886,897,900.00	880,913,112.54	99.3
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	886,897,900.00	880,913,112.54	99.3
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	50.00	50.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	49.00	49.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		150,694,662.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		150,694,662.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		134,054,585.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		6,888,889.00
210101	Үндсэн цалин		6,888,889.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		611,111.00
210201	Тэтгэврийн даатгал		611,111.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		35,543,000.00
210404	Ном, хэвлэл		35,543,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		90,069,085.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		90,069,085.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		942500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		942,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		16640077.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		16,640,077.00
213303	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		16,640,077.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		150694662.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		150,694,662.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		52,601,600.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		98,093,062.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгүүдэд биет үзлэг шалгалт хийн, цаашид ашиглагдах жилийг нь тодорхойлон, дахин үнэлж бодит үнэ цэнээр данс бүртгэлд тусган тайлагнах талаар өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 1 дүгээр сарын 15-наас 2 дугаар сарын 10-ны хооронд Аккаунт траст аудит ХХК-ийн аудитор Б.Эрдэнэчимэг, туслах аудитор П.Саранчимэг нар гүйцэтгэж, хяналтыг чанарын хяналтын менежер Д.Цэцэгсүрэн, захирал П.Наранцэцэг нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Үндэсний аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 01/23 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Хэл зохиолын хүрээлэн нь Үндэсний хэл бичиг, утга зохиол судлалын уламжлал шинэчлэлийг хослуулсан эрдэм шинжилгээний шилдэг бүтээл туурвидаг Боловсрол шинжлэх ухааны сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллага юм.

Хүрээлэнгийн үндсэн зорилт нь салбарын шинжлэх ухааныг хөгжүүлэх, судалгаа-боловсруулалтын ажил эрхлэх, төсөл хэрэгжүүлэх, инновацийг бий болгож үр дүнг нэвтрүүлэх явдал юм.

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн дүрэмд дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Монгол хэл, уран зохиол, утга соёлын чиглэлээр суурь судалгаа явуулж, захиалгат болон судалгааны бусад төслүүдийг гүйцэтгэх замаар судалгаа боловсруулалтын ажлын үр дүнг сургалт, нийтийн хэрэглээнд нэвтрүүлэх ;
- Бусад эрдэм шинжилгээний байгууллага, их дээд сургуульд хийж байгаа эрдэм шинжилгээ, сургалтын ажилд оролцох, эрдэмтдийн залуу халааг бэлтгэх ;
- Олон улс, бүс нутаг, гадаад, дотоодын аж ахуй нэгж, байгууллагуудтай хамтран судалгаа шинжилгээний ажил хийх, түүний үр дүнг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх, худалдах, патентлах ;
- Эрдэм шинжилгээний ном, цуврал сэтгүүл хэвлэн нийтлэх, олон улсын эрдэм шинжилгээний хурал, семинар зохион байгуулах, шинжлэх ухааны мэдээлэл хангамжийг сайжруулах ;
- Эрдэм шинжилгээний ажлын үр дүнг үндэслэн төр, засгийн байгууллага, аж ахуй нэгжид санал, зөвлөмж хүргүүлэх, үйл ажилгааныхаа үр дүнг тогтоосон хугацаанд ШУА-ийн Тэргүүлэгчдийн газарт тайлагнах.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- ЗГ-ын 2021 оны 43 дугаар тогтоол “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай”
- ЗГ-ын 2021 оны 124 дүгээр тогтоол “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”;

- Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллага нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлагналдаа мөрдөх Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиггүй боловч БШУС-ын 2021 оны А/22 дугаар тушаалаар баталсан сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагад мөрдөгдөх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдсөн байна.

Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ дотоод аудитын газар 2021 онд тус хүрээлэнгийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруз сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Мөн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54.5-д заасны дагуу бүрэлдэхүүн хэсгээр иж бүрэн бэлтгэж ирүүлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардлын 960,970.2 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 9,609.7 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчилэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 10,563.4 мянган төгрөгөөр буюу 7.0 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт	
			Дүн/3=2-1/	Хувь
Б	1	2		
Авлага	-	46,784.9	46,784.9	-
Бараа материал	73,395.3	53,666.0	(19,729.3)	(26.9)
Үндсэн хөрөнгө	77,954.0	61,505.8	(16,448.2)	(21.1)
Биет бус хөрөнгө	44.0	-	(44.0)	(100.0)
Нийт хөрөнгө	151,393.3	161,956.7	10,563.4	7.0
Урьдчилж орсон орлого	-	16,640.0	16,640.00	-
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	612,660.4	612,660.4	-	-
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	5,353.4	5,353.4	-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	(466,620.5)	(472,697.1)	(6,076.60)	1.3
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгийн дүн	151,393.3	161,956.7	10,563.4	7.0

Дансны үлдэгдэлд материаллаг дүнтэй дараах өөрчлөлтүүд гарсан байна. Үүнд:

- Авлага данс татаас санхүүжилтийн авлага 16,640.0 мянга, НДШ-ийн авлага 144.9 мянга, хэвлэлийн зардлын урьдчилгаа төлбөр 30,000.0 мянга, нийт 46,784.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн;
- Бараа материал данс 43,381.0 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч, 63,110.3 мянган төгрөгийг зарцуулж дансны үлдэгдэл 53,666.0 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 16,448.2 мянган төгрөгөөр буурсан ;
- Үндсэн хөрөнгөд хөдлөл өөрчлөлт ороогүй 16,448.2 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулснаар дансны үлдэгдэл буурсан;
- Биет бус хөрөнгөнд мөн хөдлөл өөрчлөлт ороогүй, тайланд онд 44.0 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулснаар үлдэгдэл өртөггүй болсон;
- Урьдчилж орсон орлого 16,640.0 төгрөгөөр өссөн.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны зардлын санхүүжилтийн эх үүсвэрийг 1,350,238.1 мянган төгрөг, үүнээс урсгал зардалд 1,259,205.1 мянган төгрөг, хөрөнгийн зардалд 91,033.0 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж төсвийн төслийг дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс улс орны эдийн засгийн нөхцөл байдалтай уялдуулан урсгал зардлыг 372,307.2 мянга, хөрөнгийн зардлыг 91,033.0 мянга, нийт төсвийг 463,340.2 мянган төгрөгөөр бууруулан 886,897.9 мянган төгрөгөөр баталсан ба төсөвт нэмж тодотгол хийгээгүй байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөр 2 арга хэмжээг санхүүжүүлэх 886,897.9 мянган төгрөгийг улсын төсвийн санхүүжилтээр санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 886,897.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, урсгал үйл ажиллагаанд 880,913.1 мянган төгрөгийг зарцуулж 5,984.8 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 880,913.1 мянган төгрөг буюу 99.3 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлыг 5,916.4 мянган төгрөгөөр, ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшууллыг 68.4 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт-3 Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

Д/Д	Хөтөлбөр, арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Код	Нэр				
1	71805	Шинжлэх ухаан, технологи	886,897.9	880,913.1	(5,984.8)	99.3
1.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	885,629.5	879,713.1	(5,916.4)	99.3
1.2	80802	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал	1,268.4	1,200.0	(68.4)	94.6

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд ШУТС-аас 50,601.6 мянган, БШУЯ-наас 66,700.0 мянга, Соёлын яамнаас 28,350.0 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 5,043.0 мянга, нийт 150,694.7 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлжээ.

Үүнээс үндсэн үйл ажиллагааны зардалд 98,093.0 мянга, эрдэм шинжилгээ судалгааны ажил гүйцэтгэх зардалд 35,961.6 мянга, нийт 134,054.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 16,640.1 мянган төгрөгийг оны эцэст татан төвлөрүүлснээс 16,640.0 мянган төгрөгийн авлага үүсгэсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны эрдэм шинжилгээний төлөвлөгөөт ажлыг тоон үнэлгээгээр илэрхийлж, хэвлүүлсэн бүтээл, номын тоогоор үнэлвэл 77.8 хувь байна.

Хүснэгт -4 Хүрэх үр дүнгийн чанарын болон тоон үзүүлэлт

Д/д	Хөтөлбөр арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	зөрүү	Хувь
	Код	Нэр				
1	24.6	Шинжлэх ухаан технологи				
1	24.6.1	Эрдэм шинжилгээний үндсэн судалгаанд зарцуулах зардлын эзлэх хувь	5.9	3.5	(2.4)	59.3
2	24.6.2	Хэвлүүлсэн бүтээлийн тоо	18	10	8	55.6
3	24.6.3	Боловсруулсан технологи бүтээгдэхүүн	1	1	-	100.0
Бүтээлийн дундаж хувь						77.8

Тайлант онд Хэл зохиолын хүрээлэнгийн хэрэгжүүлсэн хөтөлбөр арга хэмжээний хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтийн биелэлт 77.8 хувьтай байгаа нь зарим төслийн санхүүжилт хугацаандаа орж ирээгүйтэй холбоотой байна.

Тайлант онд төсөв захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан урсгал болон хөрөнгийн зардалд нийт 886,897.9 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 880,913.1 мянган төгрөгийг зарцуулж 99.3 хувийн биелэлттэй байна.

Хөтөлбөр, арга хэмжээний чанарын болон тоон үзүүлэлтийн биелэлт түүнийг хэрэгжүүлэхээр баталсан төсвийн гүйцэтгэлийн биелэлтээс 21.5 хувиар дутуу буюу төсвийг хэмнэлттэй зарцуулаагүй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөөлөх гол асуудал байхгүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг шалгалаа.

Хэл зохиолын хүрээлэн нь Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд ил тод байршуулах 1,219,685.1 мянган төгрөгийн мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн мэдээлсэн ба байршуулбал зохих 167 мэдээллээс 162-ыг хугацаанд нь, 5 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д "Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална" 4.1.1-д "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.3-д "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэсэн заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй, өмнөх аудитаар өгсөн албан шаардлагыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансанд мэдээллийг хугацаанд нь иж бүрэн байршуулах, шилэн дансны тухай хуулийг мөрдөж ажиллах, Хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлэх

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайлант онд батлагдсан төсөвт зардлын гүйцэтгэл 880,913.1 мянган төгрөг буюу 99.3 хувьтай байгаа нь Засгийн газрын Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай тогтоолд заасан 10 хувьд хүрээгүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй, төсөвт зардлыг хэмнэж ажиллаагүй нь Засгийн газрын 2021 оны 43-р тогтоолын 1.5, 1.6 заалттай тус тус нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Завсрын аудитаар өгсөн 111.4 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмжийг 100 биелүүлсэн байна.

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 5,478.2 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмжийн биелэлт 100.0 хувь, шилэн дансны цахим хуудсанд 9 мэдээг хугацаа хоцроож, 8 мэдээг байршуулаагүй зөрчилд өгсөн албан шаардлагын биелэлт 97.0 хувь байна.

Хүснэгт 2. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/сая.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Гүйцэтгэлийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	1	-	1	-	97.0
Зөвлөмж	1	5.5	1	5.5	100.0
Нийт дүн	2	5.5	2	5.5	98.5

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Хэл зохиолын хүрээлэнгийн дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар 2 алдаа зөрчил илэрсэнд 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өглөө.

4.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн талаар

1.1. Илрүүлэлт:

Тус хүрээлэнгийн үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд нийт 151 нэр төрлийн 287,905.3 мянган төгрөгийн тавилга эд хошгил, машин тоног төхөөрөмж, программ хангамж бүртгэлтэй байгаагийн 120 нэр төрлийн 263,798.7 мянган төгрөгийн хөрөнгө нь элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ын 7 дугаар зүйлийн 7.1-д “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ.” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгүүдэд биет үзлэг шалгалт хийн, цаашид ашиглагдах жилийг нь тодорхойлон, дахин үнэлж бодит үнэ цэнээр данс бүртгэлд тусган тайлагнах.

Дээрх зөвлөмж, албан шаардлагын биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 9 дүгээр сарын 30 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаарлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
							Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
							тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	Тоо	дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудлаар																
2	ХЗХ	АХГ-2022/54/НА-СТА-ТШЗ	Нийт 150 нэр төрлийн 287,905.3 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил, машин тоног төхөөрөмж, программ бүртгэлтэй байгаагийн 119 нэр төрлийн 263,798.7 мянган төгрөгийн хөрөнгө нь элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн байна.	Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгүүдэд биет үзлэг шалгалт хийн, цаашид ашиглагдах жилиг нь тодорхойлон дахин үнэлж бодит үнэ цэнээр данс бүртгэлд тусган тайлагнах	1										1	
Дүн					1		-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал																
1	ХЗХ	АХГ-2022/54/НА-СТА-ТШЗ	Шилэн дансны www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд ил тод байршуулах 1,219,685.1 мянган төгрөгийн мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн мэдээлсэн ба байршуулбал зохих 167 мэдээллээс 162-ыг хугацаанд нь, 5 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.	Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг ил тод, цаг хугацаанд нь бүрэн байршуулж ажиллах, хариуцлага тооцох	1						1		1			
Дүн					1						1					
Нийт дүн					2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 159/А0150058

Улаанбаатар хот

АХГ - 0022-154/НА - СТА - ТУ13

Сахилгын хариуцлага тооцуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Хэл зохиолын хүрээлэнгийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулах 5 мэдээллийг хугацаа хоцроон байршуулж, өмнөх оны аудитаар өгсөн албан шаардлагыг биелүүлээгүй, зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1 "Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална" 4.1.1 "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх" 4.1.3 "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.2-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны мэдээллээ хугацаанд нь байршуулаагүй зөрчил гаргасан, нягтлан бодогч Лхамсүрэн овогтой Жаргалд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл оногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Хэл зохиолын хүрээлэнгийн захирал Ж.Бат-Ирээдүйд даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

АККАУНТ ТРАСТ АУДИТ
ХХК-ИЙН АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Б.СЭРЖМЯДАГ

П.НАРАНЦЭЦЭГ